

Voorwoord

Evenals in het voorgaande jaar, 2020, ondervond het Nationaal Baggermuseum hinder van de door de overheid opgelegde maatregelen als gevolg van de coronapandemie. Van de 52 weken van het jaar moesten de deuren 29 weken gesloten blijven voor publiek. Van 2 januari tot en met 12 juni en van 15 november tot en met 31 december 2021 kon de roemrijke geschiedenis van de wereld van waterbouw niet vertoond worden. En in de periode dat het museum wel open mocht zijn, schroomden de bezoekers te komen. Een paar weken van de zomervakantie was het weer even ouderwets druk. Onder normale omstandigheden ontvangt het museum tussen de zes en achtduizend bezoekers per jaar. Door alle beperkingen bleef de teller staan bij het getal 1612.

Een laagterecord dat niet eerder voorkwam in het vijfenveertig jarig bestaan van het Nationaal Baggermuseum. Ook scholen bleven weg. In het Drechtsteden gebied en deels in Rijnmond was in de voorbije jaren een relatie opgebouwd met scholen, vanaf het basis onderwijs tot HBO niveau en universitair. Alle musea in ons land lijdten onder de beperkende maatregelen en kijken met verlangen uit naar betere tijden. Veel tijd en energie zal besteed moeten worden om de bezoekersstroom weer op gang te brengen.

Ing. J.B.E.M. Athmer, voorzitter

48^e JAARVERSLAG 2021

nationaal
BAGGER
MUSEUM

Inhoud

Voorwoord	1
Inhoud	2
Vrijwilligers	3
De toekomst	4
Herinrichting Baggermuseum	5
Het jaar 2021	6
Wisseltentoonstellingen	6
Conservator / beheerder	7
Nieuwe hoofdsponsor	7
Activiteiten tijdens schoolvakanties	10
Het Plaatje	11
Sponsors en donateurs	11
Ode aan het zinkstuk	12
Financieel jaaroverzicht 2021	
Rekening van baten en lasten	13
Toelichting op de rekening	14

Vrijwilligers

De groep van vijfenveertig vrijwilligers, het bestuur meegerekend, is onmisbaar voor het reilen en zeilen van het Nationaal Baggermuseum. Het reguliere onderhoudswerk ging gewoon door. Corona beperkingen of niet, de vrijwilligers bleven trouw aan het Nationaal Baggermuseum en zagen zelf wat er gebeuren moest en deden dat ook.

Door de beperkingen als gevolg van de coronapandemie kon de traditionele eindejaars-bijeenkomst van en voor de vrijwilligers in december 2021 niet doorgaan. Wel hebben alle vrijwilligers het traditionele kerstgeschenk ontvangen. Mutaties komen ook voor in het vrijwilligers bestand. Na drieëntwintig jaar trouwe dienst vertrok de man algemene dienst Wil Kalis vrij plotseling. Een afscheid of andere vorm van waardering werd niet gewenst. Eind 2021 maakten de dames Jannie Kooij-van Wijngaarden en haar zus Rieneke van Es-van Wijngaarden bekend dat ze na zevenentwintig jaar schoonmaakwerk en catering er mee zouden ophouden. De moeder van beide

zussen, mevrouw Van Wijngaarden, bekend als Tante Jo, verrichtte deze werkzaamheden vóór de periode van de zussen. Mevrouw Van Wijngaarden was destijds werkster bij ir. Wim Bos Jzn. aan huis en werd via deze relatie lange tijd 'de vrouw in huis' van het Nationaal Baggermuseum.

In een al langer openstaande vacature voor een zetel in het algemeen bestuur van het museum kon in de maand mei 2021 worden voorzien. Mevrouw Andrea Vollebregt-Terpstra trad toe tot het bestuur. In het dagelijks leven is mevrouw Vollebregt directeur van de Vereniging van Waterbouwers.

Begin 2021 is vrijwilligersparticipatie in het dagelijks bestuur ingevoerd. Voor een deel van de vergadering van het dagelijks bestuur worden twee vrijwilligers uitgenodigd hun mening te geven over lopende zaken. Voor deze deelname hebben zich beschikbaar gesteld mevrouw Macky van Leeuwen-de Jong en de heer Bas de Goeij.

De toekomst

Al voor het jaar 2021 werd het traject ingezet naar de zoektocht van een toekomstplan voor het museum met als opzet de waterbouwsector van nu en de toekomst aansprekend te presenteren. Er is veel werk verricht aan de uitwerking van de ideeën. Leden van het dagelijks bestuur kregen hier bijna een dagtaak aan. Op gezette tijden werden vertegenwoordigers van Boskalis, Van Oord en IHC over de vordering van de plannen geïnformeerd en erbij betrokken. Met name het college van burgemeesters en wethouders van de gemeente Sliedrecht toonde grote belangstelling en zijn betrokken bij de voortgang van de ontwikkelingen. Het destijds door de gemeente Sliedrecht geïnitieerde plan van het Bureau Drijver & Partners gaf richting aan de ideeën.

Er ontstonden contacten met de Dutch Experience Group, afgekort de DEX Group, in Amsterdam. Dit heeft ervaring met het bouwen van een experience. De DEX Group realiseerde eerder een experience voor het Heineken House in Amsterdam. Voor het Havenbedrijf Rotterdam ontwierp men het bezoekerscentrum Maasvlakte 2 waar jaarlijks meer dan honderdduizend bezoekers ontvangen worden.

Meerdere locaties werden bestudeerd en getoetst op geschiktheid een experience te bouwen waar bezoekers op spectaculaire en interactieve wijze de wereld van waterbouw kunnen beleven. Een voorbeeld van een experience is gevestigd in Aalsmeer naast het veilingcomplex waar dagelijks zevenentwintig-

miljoen bloemen verhandeld worden. Na ampel beraad met de inmiddels vele betrokkenen werd tot de conclusie gekomen dat een experience maar op één plaats gevestigd zou kunnen worden en dat is in Sliedrecht. Waarom in Sliedrecht? Omdat Sliedrecht wereldwijd bekend is als de bakermat van de baggerindustrie. De grondleggers van de waterbouw komen zo goed als allemaal uit Sliedrecht of de directe omgeving. Een nieuw te realiseren experience zal geschieden in combinatie met het bestaande Nationaal Baggermuseum aan de Molendijk in Sliedrecht.

De in 1885 gebouwde dijkvilla werd door de erven Volker overgedragen aan de Stichting Vrienden van het Nationaal Baggermuseum met de bedoeling de Stichting Exploitatie Nationaal Bagger-

museum in dit huis de historie van de waterbouwsector voor een breed publiek zichtbaar en leefbaar te houden. De locatie van de nieuwe experience zal in de omgeving van het bestaande Nationaal Baggermuseum gebouwd gaan worden. De ontwikkeling naar een 'Experience Waterbouw', ook wel 'Wonders Of Water' genaamd, is een tijdrovend traject. Veel aandacht vraagt het vergaren van financiële middelen. Over de ontwikkelingen van de plannen worden de vrijwilligers geïnformeerd en erbij betrokken. Zo werd in 2021 een excursie gemaakt naar de experience in Aalsmeer. De beleving van de bloemenwereld wordt hier op indrukwekkende wijze uitgebeeld. Een groot deel van de leden van de gemeenteraad

van Sliedrecht, de burgemeester, een wethouder en de raadsgriffier, bezochten eveneens FloriWorld. Dit bezoek volgde op de presentatie van de toekomstplannen aan de gemeenteraad van Sliedrecht in het voorjaar van 2021. Een presentatie die werd gehouden door de bestuursleden van het Nationaal Baggermuseum. Vrijwilligers en bestuur van het Nationaal Baggermuseum ervaren de betrokkenheid van het gemeentebestuur van Sliedrecht als meer dan welkom. Sympathie en steun op elk niveau zullen nodig zijn de route te voltooien naar een realiseerbaar plan teneinde in Sliedrecht een belevingscentrum van de wereldwijde waterbouw te realiseren.

Herinrichting Baggermuseum

Nu nagedacht wordt over de toekomstige bouw van een Waterbouw Experience ontstaat ondertussen de vraag of er verbeteringen kunnen worden aangebracht in het Baggermuseum, Molendijk 204. Het in Sliedrecht gevestigde Architectenbureau Van Es heeft het bestuur van het Nationaal Baggermuseum een visie aangeboden voor de herinrichting van de begane grond. Het plan voor herinrichting van de begane grond is doordacht en aantrekkelijk. Voor de uitvoering van het plan zijn de financiële middelen onvoldoende beschikbaar.

Er wordt nagedacht over de mogelijkheid het plan in fasen uit te voeren.

Het jaar 2021

De inrichting van het Nationaal Baggermuseum is vele jaren ongewijzigd gebleven. Op de begane grond zien we de geologische opbouw van Nederland van voor de jaartelling tot het begin van de ijzeren eeuw. Hoe het waterbouwkundig werk begon met behulp van de baggerbeugel, door menskracht aangedreven van hout gemaakte werktuigen, later met aandrijving door paarden en de komst van de stoommachine waardoor de omvang van uit te voeren werken toenam tot in het verre buitenland toe. De bestuurskamer met de eregalerij van grondleggers van de wereldwijde waterbouw is en blijft indrukwekkend. De eerste verdieping toont de vernieuwing van de waterbouw tot aan het begin van de tweeëntwintigste eeuw. Op de derde verdieping ziet de bezoeker delen van de griendcultuur, waterbouwkundige werken en de stormvloedkeringen van na de Watersnood van 1953 tot aan de laatst gebouwde stormvloedkering in de

Nieuwe Waterweg, de Maeslantkering. Nog altijd zijn bezoekers van het museum geïmponeerd door de bijzonderheid van hetgeen getoond wordt en speciaal door de begeleidende verhalen van de rondleiders.

J.J. (Kobus) Kalis

Wisseltentoonstellingen

De expositiezaal is in 1995 gebouwd en wordt gebruikt voor wisseltentoonstellingen. Exposities trokken doorgaans bezoekers aan. Na de tentoonstellingen 'Panamakanaal' met het vernieuwde sluizencomplex en 'Tin baggeren in Indonesië', moest worden geconstateerd dat de belangstelling langzaam afnam. De oorzaak hiervan bleek niet eenvoudig te achterhalen.

Bezoekers werden gevraagd wat men van de exposities vond. Het antwoord luidde: 'We vonden het indrukwekkend en mooi'. Evenzogoed liep de belangstelling terug. Een afweging wordt nu gemaakt of de expositiezaal een multifunctionele bestemming zou kunnen krijgen.

Conservator / beheerder

Mevrouw Elke Scheffers trad in deze functie eerst aan op basis van een tijdelijke overeenkomst. Met ingang van januari 2021 is de tijdelijke aanstelling omgezet naar een aanstelling voor onbepaalde tijd, dat wil zeggen, een dienstverband van drie dagen per week. Naast een veelheid van dagelijkse zaken besteedt mevrouw Scheffers een dag per week aan het assisteren van het dagelijks bestuur bij het omvangrijke traject 'Toekomst Nationaal Baggermuseum'.

Public relations, berichten en korte filmpjes plaatsen op sociale media in de breedst mogelijke zin wordt uitgevoerd door een specialist ter zake, mevrouw Gonnie Nibbering, die hiervoor acht uur per week wordt ingehuurd.

Nieuwe hoofdsponsor

Dutch Dredging Components uit Deventer werd mede hoofdsponsor. Het bestuur van het Nationaal Baggermuseum is zeer verheugd met deze bijdrage waarmee DDC Deventer een belangrijke steunpilaar van het Baggermuseum is geworden en even belangrijk als de bijdragen van Boskalis, Van Oord en IHC.

Een bijdrage in natura werd ontvangen van Joosten Coatings. Het L-vormig waterbassin in de BaggerPraktijkTuin verloor water. De lekkage kon niet gevonden worden. Joosten Coatings bood aan het waterbassin te voorzien van een volledig nieuwe coating. Een forse ingreep. De bodem van het bassin werd gedeeltelijk opgevuld waarna de nieuwe coating werd aangebracht en voldoet uitstekend. Het bassin kan nu met ongeveer 50% minder water worden gevuld.

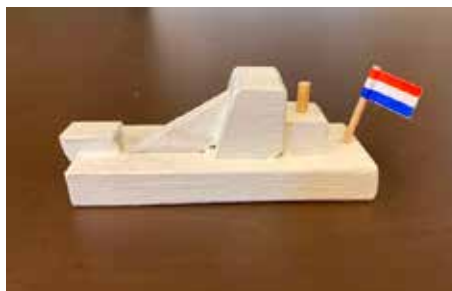

Geschonken door personeel bij 100-jarig bestaan Adriaan Volker Baggermaatschappij

Activiteiten tijdens schoolvakanties

Door de beperkingen als gevolg van corona kon het Nationaal Baggermuseum niet meer dan negenentwintig weken van de tweeënvijftig geopend zijn. Dit had sterke invloed op schoolbezoeken. Onder normale omstandigheden worden in de maanden mei en juni veel scholieren ontvangen. Toen het weer toegestaan werd, liepen de schoolgroepen weer het museumterrein op en beleefden de jongeren uitbundig de attracties van de BaggerPraktijkTuin en het Koetshuis.

Het Plaatje

In de haven van Het Plaatje ligt de stoombaggermolen 'Friesland' aan de steiger. Met museumbezoekers naar de 'Friesland' gaan was sinds de plaatsing van een hekwerk om het gehele terrein complex. Kort na de zomerperiode veranderde Het Plaatje van eigenaar. Een loopdeur is inmiddels aangebracht tegenover de loopdeur aan de zuidzijde van de BaggerPraktijkTuin.

Een bezoek aan de 'Friesland' blijft een attractie voor publiek. Op termijn zal een steiger worden geplaatst aan de westzijde van Het Plaatje, waar de 'Friesland' zal komen te liggen.

Sponsors en donateurs

Het Nationaal Baggermuseum bestaat bij de gratie van haar financiële ondersteuners de Gemeente Sliedrecht, Stichting Vrienden van het Nationaal Baggermuseum, Koninklijke Boskalis, Koninklijke Van Oord, Royal IHC en Dutch Dredging Components.

Voorts een groot aantal personen waarvoor wij kortsheidshalve verwijzen naar het volledig overzicht op onze website www.baggermuseum.nl. Zonder deze jaarlijkse tegemoetkomingen zou het Nationaal Baggermuseum niet kunnen bestaan.

Ode aan het zinkstuk

Met deze titel werd eind november 2021 een expositie geopend.

Een echt zinkstuk werd samengesteld op het Baggerplein van het Nationaal Baggermuseum door Van den Herik Sliedrecht. Het maken en toepassen van zinkstukken is een oude techniek die nog altijd wordt toegepast.

Het idee voor deze tentoonstelling werd ingegeven doordat het in 2021 zeshonderd jaar geleden was dat de Sint Elisabethsvloed in 1421 de 'Grote Waard' door storm verdween en later de Biesbosch ontstond. Foto's, films, maquettes en tal van voorbeelden tonen hoe zinkstukken vroeger en nog altijd gemaakt en gebruikt worden.

Vele particulieren hebben foto's van zinkstukken, die soms zijn gebouwd door hun familieleden, beschikbaar gesteld. Deze foto's hebben een plaats gekregen in de tentoonstelling.

Financieel jaaroverzicht 2021

Rekening van baten en lasten

Baten	2020 €	2021 €
Sponsors	80.360	108.235
St. Vrienden van het Nationaal Baggermuseum	30.000	0
Donateurs en giften	8.121	13.031
Subsidie gemeente Sliedrecht	12.000	12.000
Entreegelden	10.898	9.824
Marge op kantineverkopen e.d.	2.768	1.162
Subsidie WOW Experience	0	60.000
Vrijgevallen reserveringen	0	53.762
Buitengewone baten	0	216.530
	144.147	474.544
Lasten		
Personeelskosten	50.299	51.661
Advieskosten	21.603	17.128
Energie, water, schoonhouden e.d.	15.507	20.001
Onderhoud gebouwen, inrichting en tuin	17.569	17.281
Aanschaf en onderhoud inventaris	8.475	6.114
Kantoorkosten incl. jaarverslag	9.589	9.785
Externe kosten toekomstscenario's	9.310	99.500
Belastingen en verzekeringen	4.837	4.737
Tentoonstellingen	7.537	2.753
Public Relations	6.184	1.812
Diverse lasten	3.087	3.198
	174.486	233.970
Nadelig/voordelig saldo 2020 resp. 2021	- 9.850	+ 240.574

Toelichting op de rekening van baten en lasten

Zoals vorig jaar vermeld hebben we toen een aantal reserveringen en voorzieningen uit het verleden (vanaf 2016 en later) t/m 2020 op de balans laten staan. Echter in 2021 hebben wij, na overleg met onze accountant Hoek en Blok, deze zoveel mogelijk vrij laten vallen om fiscale redenen.

BATEN

Sponsors

Sponsor inkomsten zijn gestegen in vergelijking met 2020.

Stichting Vrienden van het Baggermuseum

De bijdrage van de Stichting Vrienden in de exploitatiekosten, in overleg met de heer Postma, géén gebruik van gemaakt omdat we een aantal reserveringen vrij hebben laten vallen.

Subsidie gemeente Sliedrecht

Is een jaarlijks vast bedrag ad. € 12.000,- voor de exploitatie van het museum.

Donateurs en giften

De bijdragen van donateurs zijn t.o.v. 2020 gestegen.

Entreegelden

Het aantal bezoekers is in 2021, i.v.m. COVID-19, weer teruggelopen. Het aantal betalende bezoekers in 2020 was 2.140. In 2021 was dit 1612.

Marge op kantineverkoppen e.d.

Ook deze inkomsten waren uiteraard ook minder i.v.m. de COVID-19 situatie.

Subsidie WOW Experience

Er is € 40.000,- ontvangen van de Gemeente Sliedrecht en € 20.000,- van een sponsor voor dit project.

Vrijgevallen reserveringen

Een aantal reserveringen, die zonder bestedingsdoel in de boekhouding stonden, hebben we om fiscale redenen vrij moeten laten vallen na overleg met onze accountant Hoek en Blok. Totaal € 53.762,-.

Buitengewone baten

In de loop van het jaar hebben wij van wijlen de heer Arie van Gent, ex-directeur van Adriaan Volker baggermaatschappij, een erfenis ontvangen ten bedrage van € 216.530,-.

LASTEN

Personeelskosten

De personeelskosten zijn in 2021 nagenoeg gelijk gebleven.

Advieskosten

Zijn gedaald t.o.v. het vorige jaar.

Energie, water, schoonhouden e.d.

Kosten zijn beduidend hoger uitgevallen t.o.v. 2020. Voor 2022 wordt overwogen om over te gaan op zonne-energie betreffende het museum. Dit zou op het aangebouwde gedeelte kunnen komen.

Onderhoud gebouwen, inrichting en tuin

Deze kosten zijn nagenoeg gelijk gebleven.

Aanschaf en onderhoud inventaris

Lager uitgevallen t.o.v. 2020.

Kantoorkosten incl. jaarverslag

Ongeveer gelijk aan 2020.

Externe kosten toekomstscenario's

Totaal bedrag betaald in 2021 € 99.500,- waarvan er € 60.000,- gesponsord is (zie baten WOW Experience).

Belastingen en verzekeringen

Bedragen zijn praktisch gelijk gebleven.

Tentoonstelling

Aantal tentoonstellingen gereduceerd. St. Elisabeth vloed grotendeels gesponsord door de Rabobank Lek en Merwede.

Public Relations

De meeste aandacht c.q. reclame voor NBM inzake lezingen, evenementen wordt nu op de (gratis) social media verricht.

Diverse lasten

Jaarlijkse bijdrage aan de exploitatie van stoombaggermolen de Friesland € 2.500,- en kosten financieel verkeer.

Nog gereserveerde bedragen op de balans

Stichting De Kaai:

Voor aanpassingen en vernieuwingen in de Bagger Praktijk Tuin. Dit wordt in fases gerealiseerd. Van de ontvangen € 5.000,- is nu iets meer dan 50% verbruikt. In 2022 wordt het resterende bedrag verbruikt zijnde € 2.466,-.

Maritieme Fondsen/ Vaderlandsfonds:

Gereserveerd voor de ontwikkeling van een audiotour in het museum op je eigen smartphone gebruikmakend van de Gasten-Wifi. Nog te besteden bedrag voor 2022 € 3.863,-.

Rabobank:

Resterende bedrag, € 1.235,-, zal besteed worden aan de Laarzendag die 14 mei 2022 georganiseerd gaat worden.

Hoek en Blok:

I.v.m. COVID-19 hebben wij dit bedrag nog niet aangesproken. Er zijn plannen om hier een fietstocht door de Noordwaard te gaan maken en hiervoor onze sponsors uit te nodigen. Bedrag € 2.000,-.

Fonds Prins Aan. My:

Gereserveerd bedrag voor uitjes vrijwilligers. Saldo € 6.522,-. Is destijds een schenking geweest van Baggerbedrijf Van den Herik.

Bestemmingsreserves

Tentoonstellingen € 13.305,-

Toekomstscenario's € 9.449,-

Verbouwing museum € 285.085,-

Dit laatste bedrag is verkregen door de erfenis van wijlen de heer A. van Gent + een aantal vrijgevallen reserveringen uit het verleden. € 14.793,- komt uit algemene middelen.

Architecten bureau Van Es heeft hiervoor een gratis offerte gemaakt.

Colofon

Nationaal Baggermuseum

Sinds 23 juni 1973

Gebouwen: Molendijk 204-208
Museum: Molendijk 204
Secretariaat: Molendijk 208,
Tevens correspondentieadres
3361 ER Sliedrecht
Telefoon: 0184-414166, museum
0184-425615, secretariaat en bibliotheek
Website: www.baggermuseum.nl
Email: info@baggermuseum.nl
Bank: ABN-Amro NL40 ABNA 0495 3907 71
ING NL73 INGB 0004 3871 80
Rabobank NL77 RABO 0317 0677 10

Openingstijden

Woensdag t/m zaterdag van 13.30 tot 17.00 uur.

Voor groepen zijn, op afspraak, andere tijden mogelijk.

Op zondagen en officiële feestdagen is het museum gesloten.

Conservator/beheerder

Vanaf 9 juli 2020 mevrouw drs. E. Scheffers.

Bestuur Stichting Nationaal Baggermuseum:

ing. J.B.E.M. Athmer (voorzitter), ir. A.E. Kips (2e voorzitter), W. Blokland (penningmeester), R.G. van de Ven (secretaris), ir. C. Kraaijeveld (plv. secretaris), mevrouw drs. A. Vollebregt, ir. J.R. Kraaijeveld van Hemert, ing. B. Jacobs en drs. C.J. van de Graaf. A. Struijk (adviseur).

Bestuur Stichting Vrienden van het

Nationaal Baggermuseum:

ir. H. Postma (voorzitter), ir. A.E. Kips (secretaris), mevrouw drs. A. Vollebregt (penningmeester), R. Schinagl, ir. A.J. de Jong, ir. M. van der Giessen, ing. J.B.E.M. Athmer en drs. C.J. van de Graaf.

Opmaak: Van den Dool, Sliedrecht

Molendijk 204, 3361 ER Sliedrecht
Tel. 0184-414166
www.baggermuseum.nl